

Česká pirátská strana
U Botiče 1390/3
140 00 Praha 4

Městská část Praha 1
Úřad městské části
Odbor občansko-správních agend
Vodičkova 681/18
110 00 Praha 1-Nové Město
do datové schránky

Váš dopis zn./ze dne R 0679/2012/26.04.2012	Naše značka AO 9/2012	Vyřizuje Bc. Jakub Michálek	18.5.2012 Praha
--	--------------------------	--------------------------------	--------------------

Odpor proti příkazu v řízení o přestupku

Obviněná Martina Menclová, [...]

zastoupená politickou stranou Česká pirátská strana, zkratka Piráti, sídlem Praha 4, U Botiče 1390/3, datová schránka b2i4r6j, za kterou v této věci jedná v souladu s § 30 odst. 1 SpŘ a § 21 odst. 1 písm. b) OSŘ vedoucí administrativního odboru Bc. Jakub Michálek, [...], který byl k jednání pověřen republikovým předsednictvem,

podává v souladu s § 87 odst. 4 PřesZ

odpor

proti příkazu vydanému pod sp. zn. R 0679/2012 a č. j. UMCP1 058541/2012, kterým rozhodl Úřad Městské části Praha 1, odbor občansko-správních agend, o přestupku podle § 14 odst. 2 písm. d) ShrR.

Odůvodnění:

Skutkový děj — Přestupku se měla obviněná dopustit tím, že dne 4. 4. 2012 v 16.50 hod. v Praze 1, Václavské náměstí, měla na ploše pod sochou sv. Václava na protestním shromáždění proti mezinárodní smlouvě ACTA obličej zakrytý maskou. Toto jednání obviněná nikterak nepopírá, nicméně nesouhlasí s právním posouzením uvedeným v příkazu.

Subsumpce pod skutkovou podstatu — Podle § 7 odst. 4 ShrZ platí, že účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci. Tím, že obviněná měla na sobě masku Anonymous, která symbolizuje celosvětové hnutí při politických shromážděních po celém světě (viz

Česká pirátská strana
U Botiče 1390/3
140 00 Praha 4

ilustrační obrázek), obviněná tento zákaz porušila. Musela si přitom být vědoma, že nošením zakázané masky bude ztížena identifikace, s čímž byla srozuměna. Jejímu jednání lze tedy přičítat aspoň nepřímý úmysl (§ 4 odst. 2 písm. b) PřesZ), který zakládá odpovědnost za přešůpek (§ 3 PřesZ).

Materiální znak přešůpku — Za těchto okolností lze formálně uvedené jednání obviněné považovat za přešůpek, přičemž materiální znak přešůpku (§ 2 odst. 1 PřesZ) spočívá v tom, že obviněná tím, že měla na sobě masku, neumožnila identifikaci, čímž mohla ohrozit vyšetřování a stíhání účastníků, pokud by se shromáždění stalo nepokojným a došlo ke spáchání trestných činů.

Ústavní aspekt zákazu masek — Nelze však přehlédnout, že použitá ustanovení shromáždovacího zákona (§ 7 odst. 4 ShrZ a § 14 odst. 2 písm. d) ShrZ), která všeobecně a bezpodmínečně zakazují účastníkům shromáždění nosit masku, jsou z hlediska ústavního pořádku České republiky, zejména Listiny základních práv a svobod, problematická. Podle Listiny základních práv a svobod jsou totiž zaručena politická práva na svobodu projevu (čl. 17) a na pokojné shromáždování (čl. 19), která lze omezit pouze v případech v demokratické společnosti nezbytných.

Obecná přípustnost masek — Existuje řada legitimních případů, ve kterých může občan používat masku. Jsou to například tradiční průvody (karnevaly, masopusty), a zejména shromáždění politická, kterým musí být s ohledem na postavení shromáždovacího práva mezi právy politickými, poskytnuta nejširší ochrana. Ministerstvo vnitra k této problematice uvedlo ve svém stanovisku¹ následující:

„Opačný postup by byl v rozporu se zněním zákona o přešůpcích i čl. 4 Listiny. Nebude tedy nutné zasahovat do pokojných shromáždění, karnevalových průvodů, alegorických pochodů, apod.“

Konkrétní ústavnost — Obviněná považuje udělení pokuty za nepřiměřené vzhledem k tomu, že v jejím případě šlo o čistě politický projev (protest proti mezinárodní smlouvě ACTA, jejíž ratifikační proces Česká republika následně přerušila). Politický projev je ovšem pod výslovnou ústavní ochranou. V uvedeném případě šlo o zcela pokojné shromáždění, kde nehrozily žádné násilnosti ani ohrožení majetku. Obviněná měla nasazenu masku za účelem projevu svého politického smýšlení. Výzva policie k sundání masky nebyla vedena žádným zájmem na veřejné bezpečnosti, nýbrž pouhým formalistickým vynucováním zákonné povinnosti, přesto jí obviněná vyhověla a na výzvu se identifikovala. V takovém případě zřejmě nebyl ohrožen zájem na veřejné bezpečnosti nebo majetku a udělení pokuty za použití

1 Ministerstvo vnitra: *Stanovisko ministerstva vnitra k problematice maskování během shromáždění*. Dostupný na webu: <http://www.mvcr.cz/clanek/stanovisko-ministerstva-vnitra-k-problematice-maskovani-behem-shromazdeni.aspx>

Česká pirátská strana
U Botiče 1390/3
140 00 Praha 4

Protest proti mezinárodní smlouvě ACTA ve městě Rouen, Francie. Autor: Frédéric Bisson.

masky při politickém projevu by bylo zneužitím ustanovení Listiny o mezích základních práv a svobod (čl. 4 odst. 4 Listiny).

Abstraktní ústavnost — Obviněná nepovažuje ustanovení § 7 odst. 4 ShrZ a § 14 odst. 2 písm. d) ShrZ za ústavně konformní, protože neodpovídá testu proporcionality, a to ani z abstraktního hlediska, ani z hlediska ústavně komparativního a historického. Ačkoliv zájem na bezpečnosti shromážděných osob, zdraví přihlížejících a majetku je nepochybně legitimní, neospravedlňuje bezpodmínečný zákaz použití masek na pokojném shromáždění, neboť jde o nepřiměřené preventivní opatření. Tím, že nejsou umožněny žádné obecné výjimky ani výjimky na předchozí žádost, dostává se občan do nejistoty, zda bude za nasazení politické masky následně pokutován, což narušuje jeho právní jistotu a nepřímo ho odrazuje od účasti na podobném politickém projevu. V podobném duchu přezkoumal ústavnost ustanovení o zákazu maskování Ústavní soud švýcarského kantonu Basel-Stadt, který dospěl k názoru, že možnost výjimek je rozhodující pro posouzení zákazu masek jako přijatelného z hlediska ústavy a lidských práv podle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podobná situace je též v Německu, kde může úřad povolovat výjimky, přičemž podle stanoviska německého parlamentu, které se týkalo burek, by byl bezvýjimečný zákaz zahalování protiústavní. Na Slovensku zákaz platí pouze na policejní výzvu při zákroku. V České republice je právní situace odlišná a k nepřípustnosti použití ustanovení zákazu masek se vyjádřilo ministerstvo vnitra v citovaném metodickém pokynu. Podrobný přehled úprav v demokratických státech obsahuje výklad doktríny,² podle něhož obsahují všechny národní úpravy možnost výjimek a současná úprava v zákoně o právu shromažďovacím „je ústavněprávně hraničním zákazem“. Na abstraktní

2 Petr Černý a Markéta Lehká: *Zákon o právu shromažďovacím. Komentář*. C. H. Beck, Praha 2010, 256 pp., ISBN: 978-80-7400-306-6, s. 95.

Česká pirátská strana
U Botiče 1390/3
140 00 Praha 4

úrovni nelze připustit, aby o výjimkách ze zákona rozhodoval policejní orgán nebo na metodické vedení ministerstva vnitra bez zákonného podkladu, byť s odkazem na porušení proporcionality (čl. 4 odst. 2 a 3 Listiny), tak jak to v současné době vypadá v České republice. Lze shrnout, že z hlediska ústavní komparace není bezpodmínečný zákaz masek na shromáždění obvyklý v ostatních demokratických zemích, natož pak „nezbytný v demokratické společnosti“ ve smyslu ústavních kautel. Podobně z historického hlediska je jasné, že zákaz není nevyhnutelným výsledkem naléhavé společenské potřeby, neboť do roku 2009 bezpodmínečný zákaz neplatil, aniž by byl pozorován jakýkoliv účinek na zločinnost. O existenci naléhavé společenské potřeby lze pochybovat také s ohledem na to, že uvedený zákaz byl přijat na návrh poslance Bublana ve druhém čtení bez jakéhokoliv odůvodnění a jakékoliv diskuse na plenárním zasedání Poslanecké sněmovny.

Shrnutí — Lze shrnout, že policejní orgán i úřad rozhodující na základě jeho podkladů o přestupku pochybil, když nerozpoznal, že skutek ohledně něhož byla obviněná udělena pokuta (nasazení masky politického hnutí Anonymous v průběhu řádně oznámeného shromáždění) nemůže naplňovat skutkovou podstatu přestupku, neboť je výkonem ústavně zaručené svobody projevu a shromažďovacího práva.

Z těchto důvodů obviněná považuje jak normu, tak její aplikaci za protiústavní. Vzhledem k právní jistotě účastníku shromáždění Anonymous a hrozbě opakování zásahů do jejich ústavně zaručených svobod by uvítala, kdyby bylo uvedené ustanovení zrušeno Ústavním soudem České republiky. Z procesního hlediska považuje za nejvhodnější postup, aby byl zákon předložen Ústavnímu soudu v řízení před správním soudem v rámci jeho oprávnění podle čl. 95 Ústavy.

S pozdravem

Jakub Michálek
zástupce obviněné
vedoucí administrativního odboru České pirátské strany

Odkazované předpisy v účinném znění

Ústava ústavní zákon č. 1/1993, Ústava České republiky
Listina ústavní zákon č. 2/1993, Listina základních práv a svobod
SpŘ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
OSŘ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
ShrZ zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím
PřesZ zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích